

жав, що забезпечує заявнику можливість шляхом подачі однієї заявки отримати патентну охорону в декількох країнах.

Так, наприклад, відповідно до Євразійської конвенції шляхом подачі однієї заявки можна отримати патент в 9 країнах – Азербайджан, Вірменія, Білорусія, Казахстан, Киргистан, Молдова, Росія, Таджикистан, Туркменістан. Подача такої заявки передбачає проведення експертизи одного органу та видачі патенту, що поширюється на всі вищевказані країни.

Найбільш популярною системою регіонального патентування є отримання європейського патенту. Така процедура передбачає подачу однієї заявки, проведення експертизи Європейським патентним відомством. Проте отримання Європейського патенту не означає його автоматичне поширення на всі країни ЄС.

На наш час мінімальна вартість отримання патенту України на корисну модель або на винахід (включаючи державні збори і мита, послуги патентної фірми) становить:

1. Для резидентів України фізичних осіб – авторів патенту, патент на корисну модель становить близько 6082 грн. та більше, а патент на винахід – від 9232 грн., щодо юридичних осіб, то патент на корисну модель становить 7397 грн. та більше, а патент на винахід – від 13317 грн.;

2. Для нерезидентів України фізичних осіб – авторів патенту, патент на корисну модель становить 1119 \$, а патент на винахід – 2139\$. Для нерезидентів України юридичних осіб патент на корисну модель становить 1285\$, а патент на винахід – 2685\$ [3].

Отже, законодавець, визначає патент як охоронний документ, який надає його власнику монопольне право на використання запатентованого об'єкта протягом встановленого строку його дії. Патент може видаватися як і в Україні (Національна фаза), так і поза її межами (міжнародна фаза). Але патент має територіальний характер, а тому патент поширюється лише на територію тієї країни, в якій він був виданий.

Також хочеться зазначити, що в Україні був запатентований 100-тисячний патент на винахід. Засоби масової інформації повідомляють, що у приміщенні Державного підприємства "Український інститут промислової власності" 20 листопада 2012 року за участю голови Державної служби інтелектуальної власності України Миколи Вікторовича Ковіні відбулося вручення стотисячного патенту на винахід "Спосіб підвищення ефективності хіміотерапії резистентних до хіміотерапії злоякісних пухлин" співробітникам відділу біохімії пухлинного росту Інституту ек-

спериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р.Є. Кавецького НАН України.

Література

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – ст.356.

2. Фазикоша В.Г. Цивільне право України: Загальна частина: Підручник. Затверджено МОН / За ред. В.Г. Фазикоша. – К., 2010. – 631 с.

3. Український інститут промислової власності (УКРПАТЕНТ) – [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ua.unite.com.ua/innovation.php>.

УДК 347.211(043.2)

Дибаль Б.В.,

студент,

Юридичний інститут,

Національний авіаційний університет, м. Київ

Науковий керівник: Білоусов В.М., старший викладач

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ

Перейшовши рубіж третього тисячоліття, людство вступило в нову еру, яка характеризується не лише зміцненням загальнолюдських цінностей, а й невпинним розвитком людського інтелекту. Від того, наскільки значним є інтелектуальний потенціал суспільства і рівень його культурного розвитку, залежить успіх вирішення багатьох важливих політичних, економічних і соціальних проблем.

На сьогодні інтелектуальна діяльність та її результати все більше набувають пріоритетного значення в усьому світі, стають визначальною і вирішальною рушійною силою будь-якого розвитку. В основі майже всіх суспільних перетворень лежить саме рівень використання творчого інтелектуального капіталу держави, ефективність функціонування системи і механізму державної охорони та законодавчого регулювання прав інтелектуальної власності. Разом з цим, від того, наскільки значним є інтелектуальний потенціал суспільства, залежить успіх вирішення багатьох важливих політичних, економічних, соціальних проблем, що й підкреслює актуальність розгляду даного питання.

Право інтелектуальної власності – це право особи на результат інте-

лектуальної, творчої діяльності або на інший об'єкт права інтелектуальної власності.

В основу дослідження покладено законодавчі та нормативні документи, праці вітчизняних вчених, періодичні видання.

Не можливо не погодитись з твердженнями Рудник Т. та Загорецької Г., згідно з якими, сфера інтелектуальної власності є могутнім ресурсом розвитку та стабілізації економічного ринку. Але її роль у розвитку вітчизняної економіки явно недооцінюється. Наука, культура та техніка можуть динамічно розвиватися лише за наявності відповідних умов, в тому числі відповідних правових підстав. Відповідно норми, що містяться у чинному законодавстві з питань інтелектуальної власності, не є досконалими, містять чимало правових колізій, не збігаються між собою, суперечать одна одній і взагалі залишають відкритими багато правових питань у цій сфері. Це, у свою чергу, не дає можливості створити надійний правовий захист результатів інтелектуальної діяльності та стимулювати інтелектуальну, творчу активність.

Однією з причин цього є те, що законодавство, яке регламентує відносини з приводу результатів, наприклад, матеріального виробництва, розвивалося більше двох тисяч років і стабілізувалось. У порівнянні з цим існування власного самостійного законодавства у сфері інтелектуальної власності становить лише декілька десятків років, тобто досить малий термін.

У 2001 р. Україна була занесена до списку першочергових зарубіжних країн, які не здійснюють належного захисту прав інтелектуальної власності. У лютому 2002 р. Міжнародний альянс захисту інтелектуальної власності відніс Україну до одних із найнебезпечніших країн-піратів

До основних проблем можна віднести, ті що стосуються права регулювання відносин, що виникають між суб'єктами інноваційної діяльності при створенні об'єктів інтелектуальної власності: специфікації прав власності на результати науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, що фінансуються за рахунок державного бюджету або через державні заклади; забезпечення патентної чистоти продуктів інноваційної діяльності; колективного управління авторським та суміжними правами тощо. Також не належним чином врегульовано питання пов'язане із придбанням й оплатою майнових прав на використання об'єктів інтелектуальної власності, комерційного використання інтелектуальної власності як нематеріальних активів: нерозвиненості інститутів, що забезпечують комерціалізацію об'єктів інтелектуальної власності; пере-

дачі на комерційних засадах прав на об'єкти інтелектуальної власності; розвитку франчайзингу, трансферу технологій за кордон, налагодження системи інноваційного аудиту; формування життєздатного та ефективного інноваційного ринку, венчурного капіталу, сучасних форм кооперації інноваційного бізнесу (технополісів, технопарків); удосконалення механізму оцінки і передачі прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Проблеми забезпечення надійної та ефективної охорони та захисту прав інтелектуальної власності, економіко-правового стимулювання розвитку індустрії інформаційних технологій, в тому числі відсутності узгодженої цілісної системи охорони та захисту прав інтелектуальної власності, дієвих механізмів захисту від піратства.

А також важливою і нагальною для вирішення є наступна проблема – в Україні інтелектуальна власність практично не враховується ні в собівартості продукції, ні в балансовій вартості підприємств та становить менше одного відсотку їх вартості, в той час як в країнах Європейського Союзу нематеріальні активи становлять сьогодні від 50 до 85 відсотків вартості майна підприємств. Наслідком цього є те, що Україна загалом втратила 800 млрд.дол. при приватизації в зв'язку з тим, що не були враховані нематеріальні активи – об'єкти інтелектуальної власності. Разом з тим, Україна витрачає до 200 млн.дол. на розробку програмного забезпечення.

Отже, варто зазначити, що недосконалість вітчизняного законодавства призводить до виникнення великої кількості невирішених питань, врегулювання яких на сьогоднішній день неможливе, це пов'язано перш за все із відсутністю спеціалізованих судових органів для вирішення суперечок щодо прав інтелектуальної власності. Судова система України не здатна ефективно вирішувати справи з питань інтелектуальної власності через відсутність у суддів спеціальних знань у цій галузі, зокрема у сфері винаходів та корисних моделей. Варто зазначити, що сучасні тенденції розвитку законодавства України в сфері інтелектуальної власності відображають загальносвітові економічні процеси. Спрямування державної політики на приєднання до Європейського Союзу обумовлює необхідність подальшої адаптації української системи законодавства до європейських стандартів. Саме тому, на сьогоднішній, день пріоритетним завданням всіх органів державної влади повинно бути не лише подальше вдосконалення законодавства у сфері інтелектуальної власності, а й чітке дотримання цього законодавства.

Для вирішення проблем у сфері захисту прав інтелектуальної влас-

ності необхідно: розробити чіткі механізми нормативно-правового регулювання, а саме кодифікація законодавства (створення та затвердження Кодексу про інтелектуальну власність); поєднати науку з виробництвом, що передбачає запровадження комплексу заходів (дослідження і аналіз ринку, фінансування впровадження об'єктів інтелектуальної власності, дослідження та розробку тощо); створити національну систему підготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів з інтелектуальної власності. Також, враховуючи європейський досвід створити структуру, яка була б спеціалізованою у сфері інтелектуальної власності, оскільки згідно з чинним законодавством

УДК 347.78 (043.2)

Журавель Т.С.,
студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Білоусов В.М., старший викладач

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ГЕОГРАФІЧНИХ ЗАЗНАЧЕНЬ

Правове регулювання відносин, пов'язаних з використанням географічного зазначення походження товарів в Україні забезпечується Цивільним кодексом України (далі – ЦКУ) та спеціальним законом України "Про охорону прав на зазначення походження товарів" (далі – Закон). Крім цього Україна приєдналася до ряду міжнародних угод, пов'язаних з правовою охороною об'єктів інтелектуальної власності, які стали частиною національного законодавства.

Проте в чинному законодавстві мають місце розбіжності в термінології щодо географічних зазначень.

Так, в ЦКУ використовується термін "географічне зазначення" в той час як в Законі України "Про охорону прав на зазначення походження товарів" користуються терміном "зазначення походження товарів". Відповідно до визначеного Закону під терміном "зазначення походження товарів" слід розуміти просте зазначення товару та кваліфіковане зазначення походження товару.

Просте зазначення товару в Законі інтерпретується як будь-яке словесне чи зображувальне позначення, що прямо чи опосередковано вка-

зує географічне місце походження товару. Основна функція простого зазначення товару – вказати географічне місце походження товару. Просте зазначення походження товару не підлягає реєстрації а його правова охорона полягає в недопущенні використання зазначень, що є неправдивими і вводять в оману споживачів.

Кваліфіковане зазначення походження товару, відповідно до Закону, відображає не тільки місце але й особливі властивості, конкретні якості або ж інші характеристики товару. За допомогою кваліфікованого зазначення прослідковується прямий зв'язок між якістю товару, наявністю в нього конкретних особливостей та місцевістю його виробництва [3, с.411]. Ця якість є постійною та обумовлена природними умовами, що об'єктивно існують в зазначеному географічному місці.

Закон розрізняє два види кваліфікованого зазначення походження товару – назва місця походження товару та географічне зазначення походження товару.

Назва місця походження товару відповідно до Закону застосовується до позначення товарів, що походять із зазначеного географічного місця і мають особливі властивості, головним чином зумовлені характерними для даного географічного місця природними умовами або людським фактором.

Географічне зазначення походження товарів вказує на місце походження товарів, що мають певні якості, зумовлені, в основному, характерними для даного географічного місця природними умовами, людським чинником або ж їх поєднанням.

Просте зіставлення цих понять свідчить про відсутність чітко визначених критеріїв щодо встановлення відповідних характеристик, зв'язку між ними, якістю товарів та їх географічним походженням.

Поряд з термінологічною неоднозначністю в частині географічного зазначення походження товарів та відсутністю чітко визначених критеріїв щодо встановлення відповідних характеристик цього засобу ідентифікації, у вітчизняному законодавстві існує невідповідність у визнанні географічного зазначення об'єктом права інтелектуальної власності [2, с.235]. Так, Закон таким об'єктом визнає кваліфіковане зазначення походження товарів, а ЦКУ – географічне зазначення, яке за своєю суттю є значно ширшим поняттям. Немає однозначності у вітчизняному законодавстві і щодо суб'єктів права інтелектуальної власності на географічне зазначення. Закон поділяє суб'єкти права інтелектуальної власності на географічне зазначення на дві групи – суб'єкти права на